

zijn, de zaak der kerken publiek te behandelen. Waartoe ook — althans voor „De Reformatie” — niemand zijn eerewoord behoeft te breken. We komen derhalve op de zaak terug in ons blad; maar wachten expres deze week, omdat juist op Woensdagmiddag een bericht uit Drachten inkam, dat des avonds per radio verspreid was: inzake opheffing der schorsing van den predikant van Drachten.

Tot later dus. Want een niet toekomen aan de juiste publiciteitsnormen, dat kan ook een „met voeten treden van wat goed en oirbaar is” zijn. K. S.

Vóór en tegen geheime Synodes. (I.)

De Waldenzen en hun kerkelijke samenleving hebben steeds algemeene belangstelling genoten; zij zijn eens het Israël van de Alpen genoemd.

Uit de jongste geschiedenis der Waldenzische gemeente is van belang een discussie over het al of niet begeerenswaardige van geheime synodes. Over deze kwestie is veel geschreven, pro en contra. We zullen, daartoe in staat gesteld door de vriendelijkheid van twee belangstellende lezers, die uit het Fransch en Italiaansch enkele artikelen hebben willen vertalen voor ons blad (waarvoor wij hun ten zeerste dank zeggen), hier een en ander uit dien strijd vertellen.

We beginnen met een pro-artikel. In het blad „L'Echo des Vallées” (14 Dec. 1937) wordt sympathie betuigd met de idee, welke blijkbaar gepropageerd wordt, de idee van geheime synodes. Daar toch komt in de rubriek „Tribune Libre” het volgende artikel voor:

Waarde Heer Redacteur,

Het zij mij vergund iets te zeggen naar aanleiding van de zittingen der synode in comité generaal (met gesloten deuren) kort geleden vermeld in de Echo des Vallées. Niet met de bedoeling een op een verkeerde plaats aangesneden quaestie te doen voorduren (aangezien het niet tot de competentie van het publiek behoort het vraagstuk op te lossen), maar om de feiten die in geding zijn vast te stellen.

Sedert nu al verscheidene jaren leg ik ten overstaan der Synode verklaringen af die het voorwerp uitmaken van mijn overtuiging, namelijk dat het huidige stelsel in gebruik in de zittingen der Synode niet meer op de hoogte van den tijd is. Het komt mij voor dat men tamelijk naïef moet zijn om over de eerste belangen van ons kerkelijk leven in het openbaar te blijven beraadslagen of zelfs in tegenwoordigheid van alle leden der Waldenzische Kerk en van de vrienden aan wie het Moderamen der Synode het passend geacht heeft verlof te geven de zittingen bij te wonen.

Het is toch wel al te onnoozel te meenen, dat de beste wijze om te komen tot de oplossing der vraagstukken betreffende ons kerkelijk leven is, er heden ten dage over te redetwisten in vergaderingen waarvan alle leden der Kerk van hun zeventiende jaar af deel uitmaken; vooral wanneer men er aan denkt, dat zij die aan de beraadslaging deelnemen niet altijd een genoegzame kennis hebben van de vraagstukken die in een zoo beperkten kring als den onzen tusslotte dikwijls te persoonlijk worden; en als wij bedenken dat men er over zoo moeilijke vraagstukken voor de vuist redevoeringen uitspreekt die, uit dien hoofde, kunnen leiden tot buitensporige uitdrukkingen die tot onaangename gevolgen aanleiding zouden kunnen geven.

Een jarenlange ervaring inzake de werkzaamheden der Synode heeft mij gebracht tot de overtuiging welke ik in de volgende conclusies weergeef:

1o. Het grootste deel der kerkleden die de zittingen der Synode bijwonen ontvangt in 't geheel geen zegen (of nut, aucun bien fait) uit de beraadslagingen waarbij men tegenwoordig is, waarvan men niet steeds noch den geest, noch het doel, noch het nut begrijpt en die men algemeen beschouwt als een belangwekkend steekspel.

2o. Er zijn menschen die de Synode wenschen bij te wonen, niet uit belangstelling naar de zaken der Kerk, maar uit nieuwsgierigheid; zij verlangen dat de discussies levendig zijn om er van te „genieten”. Is het niet onlangs voorgekomen, dat men twee juffrouwen bij het verlaten van de zaal der Synode zich hoorde uitdrukken in deze woorden: „Het is mooier dan de bioscoop!”

3o. De „open” zittingen bieden bezwaren, die men niet terugvindt in vergaderingen met gesloten deuren: opwinding — gebrek aan verantwoordelijkheidsgevoel van de zijde van sommige sprekers — meer zorg om een „goed figuur” te maken dan om mede te werken tot het welzijn van de Kerk — overbodige redevoeringen van hen die er slechts aan denken hun persoonlijke stokpaardjes het publiek aan te bieden.

4o. De soms wat levendige discussies der synodeleden hebben dikwijls een schadelijken invloed op de eendrachtigheid van hun omgeving. Zij geven aanleiding tot gevoelens van antipathie onder diegenen die niet gewend zijn aan den strijd over ideeën, dien zij houden voor een strijd tusschen de personen. Er zijn menschen die voor een of anderen predikant geen achtting meer gevoelen, omdat hij zich veroorloofd had de denkbeelden van den dominee naar hun hart tegen te spreken.

Laten wij niet vergeten dat er veel geloovigen, vooral van het terrein der evangelisatie, zich ter Synode begeven, zooals zij gaan naar een aichtelijke bijeenkomst; zij komen er soms ontsteld vandaan. Moet men hun leiding geven, moet men hen geschikt maken om deel te nemen aan zulke zittingen, dan zal dat zeker niet gelukken door hen één maal per jaar naar de Synode te brengen; men moet hen eerst anders scholen. Trouwens alle goede leden van onze Kerken behoeven niet noodzakelijk in staat te zijn zich bezig te houden met kerkelijke vraagstukken en beheersquaesties; er zijn andere nuttigeren dringender zaken te doen.

5o. Sommige discussies kunnen stof bieden voor

achterklap: te dikwijls heerscht bij ons het gevoel, dat men alles kan zeggen wat men wil over sommige personen, die te hoog staan om daarop te antwoorden met den schuldige voor de rechtbank te dagen!

6o. Wat op de „open” zittingen der Synode gezegd wordt, wordt gezegd tot het groote publiek. Weet men niet dat er om ons heen menschen bestaan die zelfs weten te profiteeren van de eenvoudige kennisname van de zaken die ons het heiligst zijn om onze Kerk en haar werk schade toe te brengen? Zouden degenen, die de dikwijls zeer teedere belangen van de Kerk in het openbaar zouden willen bespreken, bereid zijn hun stoffelijke belangen „iorem populo” te bespreken?

7o. Het ontbreekt niet aan verdedigers van de rechten der leken en van de democratische beginselen van onze Kerken, paladijnen, die staande houden, in naam van die beginselen, dat alle kerkleden deel moeten nemen aan de Synode. Het komt mij voor, dat sommige argumenten ten doel hebben indruk te maken op de kleine luiden. De goede kerkleden weten dat niemand de rechten der leken beter heeft verdedigd dan hun predikanten, overal en altijd, en zonder ander doel dan te doen wat recht is. Men moet trouwens niet vergeten dat de Synode in gelijke verhouding samengesteld is uit predikanten en leken, en dat deze laatste benoemd worden door de Kerken uit hen die het meest bekwaam zijn en in staat een werkzaam aandeel te nemen in de wetgevende vergaderingen der Kerk. Alle rechten der leken zijn dus meer dan gewaarborgd.

8o. Men roept uit: de Kerken zullen niet meer vernemen wat er op de Synode geschiedt, indien de leden de zittingen niet kunnen bijwonen!

Laten wij er in de eerste plaats aan denken dat het „publiek” beperkt is tot één per duizend van de kerkleden. Bovendien brengen de afgevaardigden verslag uit aan hun Vergaderingen over den arbeid der Synode. Niets belemmert trouwens het Moderamen der Synode communicatie te publiceeren — zooals is voorgesteld — die belangwekkender en nauwkeuriger zouden kunnen zijn dan deze of gene soms weinig verstandige mondelinge mededeeling.

De slotsom: ik ben persoonlijk, evenals verscheidene anderen, er van overtuigd, dat het tijd wordt dat de Synode er toe besluit vast te stellen, door een nieuw Reglement, dat de beheerszittingen beperkt worden tot de leden der Synode. Dat sluit geenszins uit — zooals u terecht heeft opgemerkt, mijnheer de Redacteur — dat andere synodale zittingen bepaald en te voren geregeld mogen en moeten worden, waarin sommige vraagstukken van het kerkelijk en godsdienstig leven zouden kunnen worden uiteengezet voor alle kerkleden door bevoegde personen — predikanten of leken — die in staat zijn te antwoorden op de vragen en meningen (opinions?) van de Synodale Vergadering.

Ik verontschuldig mij, mijnheer de Redacteur, U zoo uitvoerig de redenen te hebben uiteengezet waarom verscheidene synodeleden zich voorstellen de noodzakelijkheid om over onze vraagstukken met gesloten deuren te beraadslagen, opdat de kerkleden de ware redenen kennen die er ons toe dringen om te vragen dat de „open” zittingen der Synode in hoe langer hoe beperkter aantal voorkomen.

Met de meeste hoogachting, PAUL BOSIS.
Tot zoover deze week. In een volgend nummer hopen we te vervolgen. K. S.

BOEKBESPREKING

Dr C. J. Goslinga: „Richteren-Ruth”.
J. H. Kok — Kampen.

In de reeks „Korte Verklaring der Heilige Schrift met nieuwe vertaling” heeft Dr C. J. Goslinga het tweede deel van het boek der Richteren alsmede het boek Ruth behandeld (165 blz.). In de waardevolle reeks, die nog steeds gelukkig blijft voortgaan, bekleedt ook dit deel zijn plaats met eere. Er is veel, dat ons in dit voor ieder verstaanbare boek aantrekt. Hier en daar blijven teksteritische vragen over. Enerzijds wordt in Richt. 18:30 overgenomen de verandering van „Manasse” in „Mozes”, hetgeen trouwens ook voor de hand ligt; maar anderzijds wordt niet aanvaard de conjectuur, die in hetzelfde vers in plaats van „het land” wil lezen: „de ark”. Schrijver neemt hier zijn toevlucht tot een inlassching: „de bevolking van” (sc. het land). Zoo ware meer te noemen, waarover discussie mogelijk blijft.

Over 't geheel is hier een goede aanwinst in de serie gegeven, en blijven we heel de reeks bij al onze lezers hartelijk aanbevelen. K. S.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Drielal te:

Oosterbierum: Cand. S. Bosma, hulppred. te Grouw; Cand. J. S. Greidans, Tzum en Cand. K. Talsma, Veenwouden.

Aangenomen naar:

Soerabaja (Ned. Oost-Indië): J. Plomp te Grijskerke (Z.).

Intrede te:

Oudewater: W. van Dijk. Tekst: 1 Cor. 7:23 en 24.

Afscheid van:

IJsselmuiden-Grifhorst: R. W. Huizing. Tekst: Matth. 28:20.
Ds H. v. d. Zanden. †
Te Wapenveld is 12 Juli in den onderdom van 54 jaar overleden Ds H. v. d. Zanden, Geref. pred. aldaar.

Schorsing Ds G. Staal opgeheven.

Naar „De Standaard” bericht, heeft de Classis Drachten

in haar vergadering van Dinsdag j.l. besloten, de schorsing van Ds Staal op te heffen.

Hem is een maand verlof verleend.
Van de vijf ouderlingen, die geschorst waren, zijn drie uit hun ambt ontheven, van een is de schorsing wegens ongesteldheid van den betrokkene met drie maanden verlengd en van een is de schorsing met een maand verlengd, waardoor deze gelegenheid ontvangt ontheffing uit zijn ambt te vragen.

Dr W. G. Harrenstein.

Dr W. G. Harrenstein, Geref. predikant te Santpoort, die als Nederlandsch afgevaardigde de groote zendingsconferentie te Tambaram bij Madras heeft mede te maken, doet van te voren een reis door Nederlandsch-Indië. Dr Harrenstein hoopt 1 September van Holland te vertrekken, twee weken op Sumatra te blijven (zijn vroeger arbeidsveld was Medan) en zeven weken op Java. Zijn aanwezigheid zal zooveel mogelijk productief gemaakt worden voor het leven der Geref. Kerken in Indië.

Pro Veritate, Evangelisatie-maandblad voor het Zuiden.

Naar wij vernemen zal op initiatief van het Evangelisatiebureau „Het Zuiden” te Breda met ingang van 1 October a.s. verschijnen „Pro Veritate”, maandblad tot verbreiding van de kennis van het Evangelie in Noord-Brabant en Limburg. Het bestuur van 't Evangelisatiebureau zal de redactie vormen. Ds J. de Vries te Tilburg zal als eind-redacteur optreden. Het blad, dat evenals „De open Poort” in België speciaal het oog heeft op verbreiding van het Evangelie onder een overwegend Rooms-Kath. bevolking, zal worden uitgegeven door de N.V. W. D. Meinema te Delft. Hiermede gaat een lang gekoesterde wens van velen, die in de Zuidelijke provincies hun krachten aan den Evangelisatie-arbeid geven, in vervulling.

Dankstond Regeeringsjubileum H. M. de Koningin.

De classis 's-Gravenhage van de Geref. Kerken in Nederland, in buitengewone vergadering bijeen op 7 Juli, dankbaar erkennend den grooten zegen dien God in de 40-jarige regeering van H. M. de Koningin aan ons volk geschonken heeft,

besluit een door de Gereformeerde Kerken te houden dankstond uit te schrijven,

stelt in overeenstemming met een desbetreffend schrijven van den voorzitter van den Raad van Ministers daarvoor vast Maandag 5 September a.s. en geeft daarvan op deze wijze kennis aan de Geref. Kerken in Nederland en Ned. O.-Indië.

Dr J. HOEK, h.t. praeses.
Ds A. G. BARKEY WOLF, h.t. assessor.
J. J. FLOOR, h.t. scriba.

„GEREF. KERKEN IN HERSTELD VERBAND”.

Aangenomen naar:

Nijmirdum: Drs L. Th. A. v. d. Marel, cand. te Amsterdam.

Beroepen te:

Amersfoort: Cand. G. F. W. Herengreen te Amsterdam.

Haarlem: G. W. van Deth te Bussum.

Rotterdam: J. J. Buskes te Amsterdam-Zuid.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Tweetal te:

Aalsmeer: N. Brandsma te Wildervank en J. Tamminga te Harderwijk.

Zwaagwesteinde: D. Henstra te Haarlem en H. Visser te Dordrecht.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Tweetal te:

Middelharnis: M. Heykoop te Utrecht en H. Ligtenberg te Lisse.

Beroepen te:

Dirksland: A. van Stuyvenberg te Benthuisen.

Meliskerke: A. v. Stuyvenberg te Benthuisen.

Papendrecht: W. F. Lamain te Middelharnis.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Birdaard: Cand. D. J. Burgersdijk te 's-Gravenzande.

Coevorden (Evangelisatie): Cand. S. W. de Vries, hulppred. te Heerenveen.

Etten (toez.): H. Sterringa te Schalsum.

Groot-Ammers: J. de Langen te Wilsom.

Hoorn (op Texel): Cand. W. Wesseldijk te Den Helder.

Meerkerk: G. Lans te Waspik.

Schagen: P. H. Kapteijn Jr. te Blijham.

Schiernoonikoog: Cand. H. Caron te Rijswijk (Z.-H.).

Voorthuisen: J. W. v. d. Linden te Kootwijk.

Willemsstad: J. A. Peters te Cothen.

Witmarsum: K. Strijd te Blija.

Winschoten (2e pred. plaats): J. E. Cannegieter te Bext.

Aangenomen naar:

Den Hoorn (Texel): Cand. W. Wesseldijk, hulppred. te Den Helder.

Lecwarden: Dr J. N. Sevenster te Zuidbroek.

Lemele (toez.): Cand. H. Berkhof te Amsterdam.

Rotterdam-Vreewijk: C. M. Krijger te Beverwijk.

Sellingen (toez.): M. Marra te Leermens (Gron.).

Bedankt voor:

Eemnes-Buiten: D. J. v. d. Graaf te Schoonhoven.

Noordhorn: W. Sybrandy te Exmorra.

Intrede te:

Winsum-Baard: P. van Wijnen. Tekst: Rom. 15:29.

Afscheid van:

Borssele: J. C. Elenbaas. Tekst: Hand. 20:32.

Kampervceen: H. Talsma. Tekst: Jes. 50:10.

Nieuwpoort: A. v. d. Kooij. Tekst: Hand. 20:32.

Sprang: W. Bousma. Tekst: Philipp. 2:12b en 13.

Vianen: L. Knier. Tekst: Jes. 1:13.

Weet U,
dat er MOOIE
PREMIES
beschikbaar zijn
voor het aanbrengen
van nieuwe
Abonnee's

?

Heden verscheen:

**VAN IDOLEN
EN SCHEPSELEN**

DOOR

A. JANSE

Een zeer belangrijk werk,
dat grondleggende gedachten
biedt voor een
nieuwe christelijke anthropologie.

Prijs f 1.60 - Geb. f 2.25

IN ELKEN BOEKHANDEL
J. H. KOK N.V. KAMPEN

Medew.
Rotter.
Dam.
Ds J.
Kraan
Schre
Rotter
kamp.
Hilve
Capel

Alle st.
Prof. I

INHOUD:
de Schrift
Kerkelijk
den bloe
plaatselij
parkeeren
schetsen:
adviezen:
Sr. over d
Uit de bu
zitting, IV

INHOUD:
de Schrift
Kerkelijk
den bloe
plaatselij
parkeeren
schetsen:
adviezen:
Sr. over d
Uit de bu
zitting, IV

In ons n
in zijn a
herinnerd
Werkver
band ont
moderne
van Roes
waren. E
renties e
den Hee
wordt: „
in wien
wen, hel
Gods ont
menschh
wil. God
deel en d
als in h
overwinn
en geme
merking,
weggesne
zoo rech
zelfde: o
de Zoon
wel REC
We ga
Christus.
dachte (g
maar der
om vern
voor ons
macht en
heeft, w
Almacht
ficalie va
is en me
lichamin
Geest”).
Zoon”. M
zeerbied
en Perso
de gelijkt
ten. Om
terughou
zeer wij
heid, de
het woo
den per
waarhei
wij ook
kunnen
behoefte
prae-exi
over wa